

Naar man dernæst undersøger det tredie Moment der bør tages i Betragtning ved Organisation af et Jernbanesystem, da maa vi nødvendig gjøre os selv det Spørgsmaal: Hvor gaaer den naturlige Transitvei her i Norden? Saalænge Norge og Sverrig ingen Jernbaner havde, saalænge ikke Sverrig havde udkastet Planen til et fuldstændigt Jernbaneanet, kunde Svaret blive noget tvivlsomt, idet meget vilde tale for, at Exporten skulde gaae ad den korteste Vei over Sjælland; men naar de svenske projecterede Jernbaner blive færdige, vil den naturlige Udvikling være den, at man, saavidt mulig, søger ned til de sydligste Punkter, Malmø og Helsingborg. Jeg maae herved gjøre opmærksom paa, at Dampen altid har den Egenkab, at den søger den korteste Vei; det viser sig allevegne; hvor man har beghndt paa Jernbaneanlæg, der har man ingen Dpoffrelser skyet for at bringe Banen igjennem frugtbare og befolkede Egne, for igjennem det forøgede Drifts-udbytte at opnaae et godt oeconomic Resultat. Dette er allevegne Tilfæltet, derved heber jeg Dem at holde fast. Ved Jernbaneanlæg bør man i Regelen ikke slye Omkostninger, saafremt der deraf kan udkomme et godt Udbytte. Den anden Egenkab, som Dampen har, er, at den søger Landjorden, saalænge den kan; anvende vi denne Sætning paa Transiten fra Norge og Sverrig, vil det sees, at den ikke vil søge over til Frederikshavn eller i det Hele til Sjælland, men at den ifølge de Egenkaber, der ere eien- dommelige for Dampen, vil søge til de sydligste Punkter, Malmø og Helsingborg; forsaavidt nu Sverrig ikke blev nødt til at forklasse sig direkte Forbindelse med Continentet, men Danmark derimod kunde tilbyde billige Betingelser for Transiten, vil den altid søge den korteste Landvei over Sjælland. Saa uenig jeg derfor er med det ærede Medlem (M. Hage), der i en dobbelt Henseende er min Nabo, med Hensyn til den saakaldte jydsk Everbane, saa er jeg dog med ham enig i, at skulle vi vente nogen Transit paa vore Baner, saa er det ad den helsingørskke Bane. Jeg hører derfor ogsaa til dem, der meget beklage, at denne Bane i sin Tid ikke blev anlagt, da den efter mit. Skjønnende saavel i Transiten og i det forholdsvis rige Dpland har Midler, hvorved det hele Fore-

tagende kunde betale sig. Jeg skal her minde om, at Staten i Norrbjælland eter 35,000 Edr. Land, som afgive et meget ringe Udbytte, men naar man nu efter en simpel Beregning maa antage, at dette Udbytte vilde forøges med 2 til 2½ Rd. pr. Tønde Land, saa vil der derved fremkomme et Udbytte, der væsentlig kunde bidrage til, at denne Bane kunde forrente sig. Jeg tillader mig at 'bede holdt' fast paa de 3 Hovedpunkter, hvorpaa det kommer an ved Organisation af et Jernbanesystem; det første er, at den indre Forbindelse er den langt overveieende, dernæst kommer Exporten og Importen, og endelig kommer Transiten. I ethvert Jernbanesystem, som vi anlægge, maae vi derfor bestandig gaae ud fra de Principer, ikke at rette vore Jernbaner efter Udlandet, men efter vore egne indre Fornødenheder; det er ikke alene nødvendigt, som jeg tillod mig at bemærke med Hensyn til hele vort Forsvarsvæsen, men det er ogsaa nødvendigt med Hensyn til vor hele materielle Omsetning og nødvendigt med Hensyn til vore politiske Samfundsforhold; disse 3 Momenter hænge, om jeg tør sige det, saa nøie sammen, at man ikke kan udryde det ene fra det andet, naar man vil tage Beslutning om Anlæget af et stort og omfattende Jernbaneanlæg. Med disse Principer for Die var det naturligt, at jeg spurgte mig selv: er det muligt at organisere et Jernbanesystem her i Landet; det var ibetmindste mig klart, at Jernbanevæsenet i sin Heelhed maatte betragtes som en heldbringende Institution, der, om den end ikke directe betaler sig, dog indirecte bærer saa rigelige Frugter og er af en saa omfattende Betydning med Hensyn til Samfundsudviklingen, at vi af vore yderste Kræfter bør bestræbe os for at faae det istand; men det er paa den anden Side ligesaa sikkert, at vi af yderste Kræfter maae stræbe efter at faae det saaledes organiseret, at vi i Tiden kunne blive tilfredse dermed, ligesom det ogsaa er ligesaa sikkert, at vi i saa Henseende bør gaae frem i Overensstemmelse med de store Principer, der gaae igjennem alt Communicationsvæsen, og at vi ikke saaledes uden videre fastsætte bestemte Linier, forinden det Spørgsmaal; hvilke ere de egentlige Principer, som skulle lægges til